

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini arz ederim.

Cengiz Çiçek
İstanbul Milletvekili

İstanbul Ümraniye Belediyesi 2022 Sayıştay Denetim Raporuna göre belediyede çok sayıda mevzuata aykırılık tespit edilmiştir. Sayıştay raporunda; mevzuatın icazet vermemesine rağmen, muhtarlıklara nakdi yardımın verildiği de tespit edilerek, idare tarafından ilçe sınırları içerisinde yer alan tüm muhtarlıklara ihtiyaçlarını karşılamak için aylık nakdi yardımda bulunulduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Mahalle ve Yönetimi" başlıklı 9'uncu maddesinin son fıkrasında; belediyenin, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının çözümü için bütçe imkânları ölçüsünde gerekli ayni yardım ve desteği sağlayacağı ifade edilmiştir.

4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanun'un 20 ve 21'inci maddelerinde; mahalle muhtarları ve ihtiyar heyetleri tarafından görülecek hizmetlere karşılık olarak iş sahiplerinden harç alınacağı ve alınan harç miktarı, evrak ve vesikalar üzerinde gösterileceği ve muhtarlık işlerinin tedviri için lüzumlu kira, ısıtma, aydınlatma, hademe ücreti gibi masrafların bu harçlardan ödeneceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden görüleceği üzere; Diğer yandan, belediye, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarını göz önüne alarak bütçe imkânları doğrultusunda ayni yardımda bulunabilmektedir. Mevzuatta geçen "destek" ifadesi de ayni nitelikteki yardımları kapsamaktadır. Bu bağlamda, Kanun'un lafzında geçen "destek" ibaresinden, muhtarların tahsil ettiği harçlardan elde ettikleri gelirlerin giderlerini karşılamaya yetmemesi halinde telefon, aydınlatma, ısınma, kira gibi ayni nitelikteki genel giderlerin anlaşılması yasal düzenlemeye uygun olmalıdır. Dolayısıyla, belirtilen giderler için yapılacak yardımın ayni nitelikte olabilmesi için, söz konusu giderlere ait faturaların İdare tarafından ödenmiş olması gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle muhtarlıkların telefon, aydınlatma, ısınma, kira gibi ayni nitelikteki giderlerinin karşılanması için muhtarlıklara nakdi yardım yapılması yasal düzenlemeye aykırıdır.

Sayıştay raporuna göre, yapılan incelemede, ilçe sınırlarında bulunan tüm muhtarlıkların elektrik, su, doğalgaz, telefon faturaları, kira, kırtasiye vb. giderlerine ait faturalarının ibrazına binaen ilk olarak 09.09.2021 tarihli ve 2021/130 sayılı Meclis Kararı ile 10 ay boyunca (Ocak-Ekim) aylık 2.500,00 TL sonrasında da 10.11.2022 tarihli ve 2022/185 sayılı Meclis

Kararı ile de 2 ay boyunca (Kasım-Aralık) aylık 5.500,00 TL olmak üzere düzenli olarak nakdi yardım yapıldığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda 2022 yılında toplamda 1.288.500,00 TL nakdi yardımda bulunulduğu görülmüş olup bu uygulamada yasal düzenlemeye aykırılık bulunmaktadır. Her ne kadar söz konusu ödemeler fatura ibrazına binaen yapılsa da faturaların doğrudan İdarece ilgili firmaya ödenmemesi nedeniyle söz konusu yardımlar aynı yardımdan ziyade nakdi yardım niteliğinde bulunmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Mahalle muhtarları ve ihtiyar heyetleri tarafından görülecek hizmetlere karşılık olarak iş sahiplerinden ne kadar harç alınmıştır? Belediyenin bu konuda bir çalışması var mıdır? Muhtarlıkların aldıkları harç miktarının ne kadarı evrak ve vesikalar üzerinden gösterilmiştir? Alınan harç miktarının ne kadarı telefon, aydınlatma, ısınma, kira gibi giderler için kullanılmıştır?
2. Muhtarların düzenlemiş oldukları belgelerden harç geliri elde etmelerine imkan verilmişken, muhtarlık işlerinin yürütülmesi için gerekli giderlerin ne kadarı bu harç gelirlerinden karşılanmıştır? Gelirlerin giderlerden daha fazla olduğu zamanlarda muhtarlıklar nasıl bir yol izlemiştir? Giderlerin gelirlerden daha fazla olduğu zamanlarda nasıl bir yol izlenmiştir?
3. İlçe sınırlarında bulunan tüm muhtarlıklara 10 ay boyunca verilen 2.500,00 TL ve 2 ay boyunca verilen 5.500,00 TL nakdi yardım hangi ölçü, gider ve azami masraflar ölçüğüne göre tespit edilmiştir? Bu nakdi yardım bütün muhtarlıklara verilmiş midir? Muaf tutulan muhtarlık var mıdır? Varsa neden muaf tutulmuştur? Yasal olarak belediyelerin vereceği yardım, fatura ibrazı için yapıp, ilgili firmaya ödenmesi gerekirken, neden nakdi olarak verilmiştir? Neden ilgili firmaya, fatura ödemesi olarak direkt verilmemiştir?
4. Muhtarlıklar aldıkları nakdi yardımı, sonrasında fatura ödemesi olarak kayıt etmiş midir? Bu gider faturalarını belediyeye iletmemiş midir?
5. 2022 yılında toplamda 1.288.500,00 TL nakdi yardımda bulunulmuşken, bu yardım TEFE ve TÜFE oranları veya aylık ve yıllık enflasyon oranlarına göre yeniden hesaplandığında, 2023 Kasım ayı itibarıyla 1.288.500,00 TL nakdi yardım ne kadar TL'ye tekabül etmektedir?
6. Muhtarlıklara verilen bu nakdi yardım hakkında yasal süreç başlatılmış mıdır? Başlatılmışsa hangi aşamada? Süreç sonunda bu nakdi yardımın muhtarlardan faiziyle beraber alınması veya muhtarlıklara verilen ödeneklere hacz konulması gibi bir hedefiniz var mıdır?